

УДК 378.147.33:004.9

Науменко Ольга Михайлівна, молодший науковий співробітник Інституту інформаційних технологій та засобів навчання НАПН України

**Формування інформаційної компетентності
через використання комп'ютерно орієнтованих
засобів навчання**

Шкільну освіту в різних соціальних системах і в різні часи орієнтували на досягнення певних цілей. Найчастіше такими цілями були знання, уміння і навички, які в кінцевому підсумку мав здобути випускник школи. Останні роки все частіше перед шкільною освітою ставлять завдання формування компетентностей школяра і випускника.

Цілком зрозуміло, що освіта як суспільний інститут не може відмовитися від забезпечення і здійснення традиційних задач навчальної діяльності, що пов'язані з рівнем знань, умінь і навичок, які має набути молодь, навчаючись у школі. Поряд з цим саме поняття компетентності випускника дедалі частіше стає головним показником результативності середньої освіти, оскільки характеризує його готовність до подальшого особистісного розвитку і до активної участі у суспільних соціальних, економічних, культурних, політичних та інших процесах.

За твердженнями психологів, компетентність людини формується і проявляється в процесі діяльності, причому найбільш повно вона проявляється через діяльність у нових ситуаціях, найчастіше – невизначених, без наявності достатнього обсягу достовірної інформації для прийняття рішень. Якщо шкільна практика не передбачає створення ситуацій, де має сформуватися і проявитися певна компетенція, то для учнів така компетенція ніколи не стане особистісно значимою, а отже, ніколи не буде сформована на достатньому рівні. Не можна підходити до формування компетентностей (навіть найбільш соціально чи економічно значимих), якщо не буде внутрішньої мотивації особистості.

Орієнтуючись на сучасний ринок праці, освіта до пріоритетів шкільного навчання відносить формування компетентностей, що дозволяють

користуватися такими технологіями і знаннями, які задовольняють потреби інформаційного суспільства, готують молодь до нових ролей у цьому суспільстві. Саме тому важливим для випускника школи є не тільки вміння оперувати власними знаннями, уміннями і навичками, а й бути готовим змінюватися відповідно до нових потреб ринку праці, оперувати й управляти інформаційними потоками, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатися впродовж всього життя.

На сьогодні визначальною є думка про те, що для шкільної освіти слід визначити обмежений перелік компетентностей, які є найважливішими, ключовими, мають інтегрований характер і здатні визначати подальший успішний розвиток людини. Такі компетентності, за твердженням соціологів і психологів, сприяють підвищенню якості суспільних інститутів і відповідають різноманітним сферам життєдіяльності людини.

Однією із найбільш суттєвих компетентностей, що мають бути сформовані у старшій профільній школі, є *інформаційна компетентність*, яка полягає в умінні користуватися сучасними інформаційними мережами, орієнтуватися в інформаційних потоках і застосовувати набуті уміння в своїй навчальній, а згодом – і в професійній діяльності. Важливим чинником формування інформаційної компетентності є застосування в навчальному процесі комп'ютерно орієнтованих засобів навчання (КОЗН), якими мають вільно оперувати вчителі-предметники і учні старшої школи. Однак нинішній стан підготовки майбутніх вчителів, особливо у педагогічних коледжах, ще не повною мірою відповідає поставленим вимогам, що пояснюється низкою чинників, серед яких:

- відсутність достатньої кількості КОЗН, особливо з дисциплін природничого циклу;
- недостатнє методичне супроводження застосування КОЗН;
- низький рівень мотивації для викладачів у використанні КОЗН;
- недосконалість системи підвищення кваліфікації викладачів.

Наше дослідження передбачає вивчення проблеми формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів у процесі навчання в педагогічному коледжі через широке застосування КОЗН при вивченні предметів природничого циклу. Для експериментальної роботи були обрані електронні навчальні засоби, що рекомендовані для використання в середніх навчальних закладах Міністерством освіти і науки України.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: Монографія. – К.: Атіка, 2009. – 684 с.
2. Жалдак М. І. Комп'ютерно орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики: Посібник для вчителів / Жалдак М. І., Лапінський В. В., Шут М. І. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. – 182 с.
3. Жук Ю.О., Соколюк О.М. Педагогічні програмні засоби як ринковий продукт. / Ю.О.Жук, О.М.Соколюк// Інформаційні технології і засоби навчання. [Електронний ресурс] – 2001. – Вип. 1. – Режим доступу: www.ime.edu-ua.net/em1/emg.html.
4. Морзе Н.В., Дементієвська Н.П. Комп'ютерні технології для розвитку учнів та вчителів. / Н.В.Морзе, Н.П.Дементієвська // Інформаційні технології і засоби навчання. [Електронний ресурс] – 2001. – Вип. 1. – Режим доступу: www.ime.edu-ua.net/em1/emg.html.
5. Науменко О. М., Науменко Г. Г. Передумови впровадження комп'ютерно орієнтованих засобів навчання в навчальний процес педагогічного коледжу. / О. М. Науменко, Г. Г. Науменко // Інформаційні технології і засоби навчання. [Електронний ресурс]. – 2008. – Вип. 2. – Режим доступу: www.ime.edu-ua.net/em6/emg.html.

Науменко О.М. Формування інформаційної компетентності через використання комп'ютерно орієнтованих засобів навчання. Тези доповіді. // Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України: Матеріали наукової конференції. [Електронний ресурс] – Київ, ІТЗН НАПН України, 2010. – С. 79-81. – Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/cont/tezy.pdf>

Анотація

Визначено вимоги до формування інформаційної компетентності студентів педагогічних коледжів через використання в процесі підготовки комп'ютерно орієнтованих засобів навчання.

Ключові слова: комп'ютер, інформатизація освіти, компетентність

Forming of informative competence is through the use of the computer oriented facilities of studies

Resume

Requirements are certain to forming of informative competence of students of pedagogical colleges through the use in the process of preparation of the computer oriented facilities of studies.

Keywords: computer, informatization of education, competence